

багатослів'я» [2, с. 34]. Безперечно, для ефективного педагогічного спілкування, здійснення професійної діяльності важливими є: бездоганна дикція педагога, дотримання всіх орфоепічних норм сучасної української літературної мови, добре поставлений голос, інтонаційне навантаження, уміле володіння невербальними засобами.

Отже, культура професійного мовлення майбутніх учителя є невід'ємною частиною формування і розвитку його професійних і ділових якостей, органічною потребою для навчання та національного виховання учнів. Культура спілкування педагога є професійно значущою якістю особистості. формою реалізації педагогічного відношення щодо навчання та виховання учнів.

Список використаних джерел

1. Боринштейн Є. Соціокультурні особливості мовної особистості. Соціальна психологія. 2004. №5. С. 63-71.
2. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення: навч. посіб. В.Г. Пасинок. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 228с.

ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ У ФАХОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Лідія Мамчур,

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту,
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти,
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України
E-mail: 1508mamchur@gmail.com*

Зміни, що відбулися в умовах воєнного часу в свідомості громадян сучасної України, потребують перегляду стратегії освіти, формування і розвитку у здобувачів освіти всіх рівнів національної свідомості, національної ідентичності, національних цінностей.

Підготовка майбутнього фахівця-педагога вимагає від закладів вищої педагогічної освіти формувати у них як професійну компетентність, так і активну громадянську позицію, національно-ціннісну орієнтацію. Для професійної компетентності і подальшого професійного зростання майбутнього педагога Нової української школи необхідна певна система професійно-ціннісних орієнтацій, а тому важливим завданням сучасної підготовки майбутнього вчителя-словесника є формування професійно-ціннісних якостей. Цінності є найважливішим елементом культури особистості і фіксують те, що склалося в менталітеті народу або проголошено як норма. А тому процес навчання має здійснюватися так аби вчитель до цінностей навчання відносив: 1) цілі навчання, які повинні бути спрямовані на формування досвіду розуміння наукових і людських (гуманних) цінностей і явищ навколишнього світу; 2) знання, отримані в процесі навчання; 3) результат навчання, що передбачає

необхідність розвитку і саморозвитку особистості; 4) умови навчання, які повинні сприяти актуалізації предметного змісту змістовний ціннісно-смысловий вимір, який характеризує людину як особистість. Ціннісні орієнтації особистості виникають і формуються в процесі взаємодії з іншими людьми і складають ціннісний зміст навколишнього середовища, індивідуально-особистісних особливостей.

Комунікативна компетентність є важливим і необхідним професійним інструментом педагогічної діяльності педагога у закладах освіти, оскільки на зовнішньому рівні сприяє формуванню позитивного іміджу закладу освіти, а на внутрішньому – утворює систему професійних педагогічних та моральних цінностей викладача і здобувача освіти. Комунікативна культура педагога є джерелом вияву його комунікативної компетентності, компетентності спілкування державною українською мовою, наукової і загальної ерудиції, педагогічної майстерності, духовного багатства, виявом його творчої індивідуальності, гнучості.

Розвиток національної духовності і культури неможливий без мови, яка в наш час потребує глибокого вивчення на основі невмирущих скарбів національної культури народу. Рівень мовної здатності завжди є і буде визначальним у характеристиці соціально-культурного рівня народу і кожного громадянина зокрема. Людина створила культуру, а культура – людину. Індивідум реалізується в культурі думки, спілкування, в культурі трудової діяльності. Оскільки людина – творець культури, то мова є засобом її вираження. Чим вищий рівень культури людини, тим вищий рівень її комунікативної компетентності, мовленнєвої вправності [1].

У сучасних умовах України пріоритетним напрямом освіти всіх рівнів має бути формування і розвиток майбутнього фахівця як мовної особистості, яка є носієм української мови, дбає про її красу й функціонування, володіє мовними знаннями і високим рівнем мовленнєво-комунікативних умінь та навичок.

Питанню формування і розвитку національно мовної особистості, культури спілкування як процесу в комунікативній взаємодії, розвитку мовних, мовленнєвих і комунікативних умінь та навичок особистості присвятили свої праці вчені О. Потебня, Ф. Бацевич, О. Біляєв, М. Вашуленко, Н. Голуб, О. Горошкіна, І. Кучеренко, Л. Мацько, В. Мельничайко, М. Пентилук та ін.

Сучасна мовна освіта в Україні має бути направлена на розвиток комунікативно компетентної особистості, яка буде готовою вести діалог на основі знання власної культури та чужої культури, що включає уміння орієнтуватися у часі і просторі, соціальному стані партнера, міжкультурних відмінностях поведінкових ритуалів, вмінні користуватися мовними нормами. Однак відсутність знань, як про власну, так і про чужу культуру є джерелом конфліктів, кризових ситуацій, непорозумінь між комунікантами.

Компетенція не існує поза межами комунікації і обумовлюється психологічними та соціальними особливостями особистості. Рівень її сформованості виражається у конкретних комунікативних ситуаціях. Сформованість компетенції особистості цілком залежить від інтегрованого володіння мовною, культурною, соціальною та комунікативною

компетенціями, які дають можливість ефективно спілкуватися у певній соціокультурній чи етнічній групі.

Комунікативні компетенції формуються на основі взаємопов'язаного мовленнєвого, соціокультурного, соціолінгвістичного і розвитку особистості відповідно до її вікових особливостей та інтересів і складаються з:

- мовної компетенції, що забезпечує оволодіння мовним матеріалом з метою використання його в усному і писемному мовленні;

- соціолінгвістичної компетенції, яка забезпечує формування умінь користуватися у процесі спілкування мовленнєвими зразками й особливими правилами мовленнєвої та культурної поведінки нації.

- культурної компетенції, що передбачає володіння культурною чутливістю, здатністю вибирати і використовувати різноманітні комунікативні стратегії у спілкуванні, розуміючи соціальні ідеї, цінності та переконання, характерні для тих людей, з якими комунікуєш. Культурна компетенція включає у себе знання та ціннісні установки характерні для культурного середовища спілкування та передбачає формування вміння отримувати необхідну інформацію із різних культурних джерел та диференціювати її з точки зору значимості для комунікації.

Комунікативна компетенція включає механізми, прийоми і стратегії, необхідні для забезпечення ефективності процесу спілкування. Важливу роль тут відіграють чисельні культурні відмінності, сензитивність до найменших змін у комунікативній ситуації та поведінці співбесідника та комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових ситуаціях, уміння орієнтуватися в ситуації спілкування, ініціативність спілкування. Комунікація, людське спілкування ґрунтується на взаємній необхідності. Успішне спілкування залежить від мовної і комунікативної компетенції адресанта й адресата. Комунікативно компетентною особистістю не народжується, вона нею стає не тільки у процесі навчання і виховання, а й упродовж усього життя, постійно вдосконалюючись. У цивілізованому світі високо цінується культура мовлення людини, її мовленнєва компетентність і комунікабельність.

Отже, розвиток національної духовності, культури неможливе без мови, яка в наш час потребує глибокого вивчення на основі невмирущих скарбів національної культури народу. Культурологічний підхід у навчанні української мови є необхідним, бо він не лише знайомить школярів, наших майбутніх громадян, із тим цінним творінням, у яке народ вклав свою душу, мрії про майбутнє, а й спрямовує особистість до суми певних знань з мови, спонукає до соціально-культурного і духовного розвитку мовної особистості, їхньої комунікативної компетентності.

Професійно-ціннісні орієнтації – це сукупність професійно-значущих цінностей-знань, умінь і відносин майбутнього вчителя, що сприяють професійно-особистісному самовдосконаленню і здійсненню ефективної педагогічної діяльності. Формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів технологій відбувається в процесі вивчення фахових,

методичних, психолого-педагогічних навчальних дисциплін, а також під час проходження педагогічної практики.

Список використаних джерел:

1. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки. Київ : Обереги, 1994.

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАВЧАННІ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*Алла Негуляєва,
аспірантка кафедри німецької мови і
літератури з методикою її викладання,
Криворізький державний педагогічний університет
E-mail: a.o.neguliaieva@gmail.com*

Реалізація визначеної чинним законодавством України компетентнісної парадигми в закладах загальної середньої освіти порушує коло питань щодо формування математичної компетентності як ключової на уроках англійської мови. Відтак постає необхідність обґрунтування лінгводидактичних засад формування означеної компетентності учнів і учениць під час навчання граматики загалом і пошуку ефективних методів зокрема.

Однією із стрижневих категорій лінгводидактики є метод. Дослідження означеної категорії висвітлено в працях українських (Л. Артеменко, З. Бакум, Н. Басай, Н. Голуб, О. Горошкіна, С. Караман, А. Колесник, С. Ніколаєва, М. Пентилюк, В. Редько) і зарубіжних науковців (Syakur A., J. Saverу, P. Reddy, J. Richards, T. Rodgers). Погоджуємося з позицією дослідників (Н. Голуб, О. Горошкіна) [2, с. 151], у розумінні яких метод є конструктором, спрямованим на організацію певного виду діяльності (дослідницької, творчої, проектної, колективної, групової, парної, індивідуальної).

Математична компетентність охоплює уміння та навички логічно та аргументовано розмірковувати, критично мислити, робити обґрунтовані висновки, оперувати математичною наукою задля розв'язання життєвих проблем і задач. З огляду на необхідність пошуку сучасних і ефективних методів, що забезпечують розвиток означених характеристик на уроках англійської мови розглянемо проектний і проблемний.

Проектний і проблемний методи уналежнюють до навчальних і пізнавальних методів, оскільки вони сприяють розвитку особистості, таких якостей як наполегливість, послідовність, логічність, уміння використовувати творче та критичне мислення під час навчання та в реальному житті.

Проблемний метод навчання зорієнтований на особистість, дає змогу учням і ученицям проводити дослідження, поєднувати теорію та практику, використовувати знання й уміння задля пошуку життєздатного розв'язання конкретної проблеми [3, с. 9]. Формуванню досліджуваної компетентності у взаємозв'язку з предметною сприяє розв'язання життєвих проблем і задач, що